

STAROSTWO POWIATOWE W GLIWICACH
WYDZIAŁ KONTROLI, AUDYTU
I ZDROWIA

44-100 Gliwice, ul. Zygmunta Starego 17
tel. 32 332 66 08, fax 32 231 08 22

SPRAWOZDANIE
Z FUNKCJONOWANIA
KONTROLI ZARZĄDCZEJ
W STAROSTWIE POWIATOWYM
W GLIWICACH
ORAZ W JEDNOSTKACH
POWIATU GLIWICKIEGO
W 2023 ROKU

ORGANIZACJA KONTROLI ZARZĄDCZEJ W STAROSTWIE POWIATOWYM W GLIWICACH I POWIECIE GLIWICKIM

Kontrola zarządcza to ogół działań, jakie podejmuje kierownictwo danej jednostki i jej pracownicy dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Realizowana jest przez komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz jednostki organizacyjne Powiatu Gliwickiego, zgodnie z treścią art. 68-71 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz w oparciu o: 1). Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych; 2). Komunikat Nr 6 Ministra Finansów z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wytycznych dla sektora finansów publicznych w zakresie planowania i zarządzania ryzykiem; 3). Komunikatu Nr 3 Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie samooceny kontroli zarządczej dla jednostek sektora finansów publicznych.

Kontrola zarządcza powinna dostarczać niezbędnych informacji do podejmowania decyzji związanych z zarządzaniem konkretną jednostką.

Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności:

- 1) zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi;
- 2) skuteczności i efektywności działania;
- 3) wiarygodności sprawozdań;
- 4) ochrony zasobów;
- 5) przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania;
- 6) efektywności i skuteczności przepływu informacji;
- 7) zarządzania ryzykiem.

Starosta Gliwicki zapewnia funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w Starostwie Powiatowym w Gliwicach (I poziom kontroli zarządczej) oraz w jednostkach organizacyjnych Powiatu Gliwickiego (II poziom kontroli zarządczej), co dokonuje się w ramach ścisłej współpracy starostwa z jednostkami organizacyjnymi powiatu.

Nadzór w zakresie prawidłowego funkcjonowania kontroli zarządczej w starostwie i jednostkach powiatu sprawuje Sekretarz Powiatu.

Za właściwe funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej w komórkach organizacyjnych starostwa oraz jednostkach organizacyjnych powiatu są odpowiedzialni ich kierownicy, przy współudziale swoich pracowników, poprzez wykonywanie we właściwy sposób przypisanych im obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności.

Planowanie, koordynowanie i monitorowanie działań w zakresie systemu kontroli zarządczej należy do zadań Wydziału Kontroli, Audytu i Zdrowia, określonych w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Gliwicach (Uchwała Zarządu Powiatu Gliwickiego nr 1741/2023 Zarządu Powiatu Gliwickiego z dnia 15 grudnia 2023 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Gliwicach z późn. zm.).

Prawidłowo realizowana przez kierownictwo i pracowników komórek organizacyjnych starostwa oraz jednostek organizacyjnych powiatu kontrola zarządcza sprzyja wypełnianiu wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych powiatu gliwickiego, przyczyniając się do nadawania właściwego kierunku rozwoju powiatu poprzez zapewnienie zgodności działań bieżących z perspektywicznymi, w oparciu o dokument „Kierunki Strategicznego Rozwoju Powiatu Gliwickiego w perspektywie roku 2035”.

Biorąc pod uwagę cele strategiczne i operacyjne powiatu, kierownicy komórek/jednostek wyznaczają indywidualnie dla każdej z zarządzanych przez siebie komórek i jednostek cele i zadania priorytetowe, mające prowadzić do osiągnięcia określonych celów strategicznych i operacyjnych powiatu. Zaplanowane cele i zadania priorytetowe są monitorowane przez w/w kierowników za pomocą ustalonych dla poszczególnych celów i zadań mierników, z wartościami wskazującymi stopień ich realizacji w komórkach/jednostkach podległych kierownikom. Ponadto kierownicy dokonują identyfikacji i poddają ocenie poszczególne ryzyka towarzyszące realizacji celów i zadań priorytetowych, monitorując je na bieżąco, stosując właściwe reakcje na dane ryzyko oraz wdrażając odpowiednie mechanizmy kontroli ryzyk, celem ich ograniczenia lub obniżenia poziomu ich istotności z nieakceptowalnego na akceptowalne, lub utrzymania ich na poziomie akceptowalnym.

System kontroli zarządczej jest oceniany przez pracowników oraz kierowników komórek organizacyjnych starostwa i kierowników jednostek organizacyjnych powiatu poprzez dokonanie samooceny kontroli zarządczej w poszczególnych komórkach i jednostkach. Celem przeprowadzenia samooceny jest stałe doskonalenie funkcjonowania

tego systemu, a uzyskane wyniki mogą zostać wykorzystane do poprawy działania Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz jednostek organizacyjnych powiatu gliwickiego.

Samoocena jest przeprowadzana za pomocą kwestionariuszy ankiet, zawierających pytania dotyczące funkcjonowania systemu kontroli zarządczej, opracowane na podstawie wytycznych zawartych w standardach kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych. Oceniany jest tutaj stopień realizacji standardów kontroli zarządczej w komórkach organizacyjnych starostwa i jednostkach organizacyjnych powiatu. Oceny dokonuje się w oparciu o 5 grup standardów, a mianowicie:

- Środowisko wewnętrzne,
- Cele i zarządzanie ryzykiem,
- Mechanizmy kontroli,
- Informacja i komunikacja,
- Monitorowanie i ocena.

OBSZARY KONTROLI ZARZĄDCZEJ

1. ŚRODOWISKO WEWNĘTRZNE

1.1. Zasady etyczne

Pracownicy starostwa i jednostek powiatu są zaznajomieni z zasadami etycznymi przyjętymi w ich podmiotach i przestrzegają tych zasad przy wykonywaniu zadań.

W przypadku starostwa dokumentem zawierającym zasady etyczne jest Kodeks Etyki Pracowników Starostwa Powiatowego w Gliwicach, który został wprowadzony załącznikiem do Regulaminu Pracy Starostwa Powiatowego w Gliwicach (Zarządzenie Nr 10/2018 Starosty Gliwickiego z dnia 13 lutego 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Pracy Starostwa Powiatowego w Gliwicach z późn. zm.). Kodeks stanowi zbiór wartości, którymi powinni kierować się pracownicy podczas wykonywania zadań i obowiązków służbowych. Jest też zbiorem wytycznych codziennego postępowania zawodowego. Kodeks zawiera standardy, których powinni przestrzegać pracownicy samorządowi, celem doskonalenia jakości funkcjonowania starostwa oraz podnoszenia poziomu zaufania jego klientów do samorządu lokalnego.

1.2. Kompetencje zawodowe

Pracownicy starostwa oraz pracownicy jednostek powiatu posiadają wiedzę, umiejętności oraz doświadczenie pozwalające skutecznie i efektywnie wypełniać zadania powierzone im zakresem obowiązków i odpowiedzialności.

Proces zatrudniania pracowników w starostwie prowadzony jest w oparciu o Kodeks pracy, Regulamin w sprawie zasad przeprowadzania naboru na wolne stanowiska urzędnicze oraz inne przepisy wykonawcze. Pracownicy starostwa poddawani są okresowym ocenom, na bieżąco uzupełniając swoją wiedzę poprzez udział w szkoleniach, samokształcenie i śledzenie obowiązujących przepisów oraz inicjując zmiany niezbędne w ich pracy. Rozwój kompetencji zawodowych w ramach dokształcania zawodowego odbywa się, w miarę możliwości finansowych starostwa, zgodnie z potrzebami szkoleniowymi.

Podobnie swoją wiedzę, niezbędną do wykonywania zadań i obowiązków w jednostkach powiatu, starają się uzupełniać pracownicy poszczególnych jednostek, uczestnicząc w różnego rodzaju szkoleniach dostosowanych do ich potrzeb, rozwijając dzięki temu swoje kompetencje zawodowe.

1.3. Struktura organizacyjna

Struktura organizacyjna starostwa została zawarta w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Gliwicach. Określa ona zakres działania i zadania starostwa, jego organizację i zasady funkcjonowania, podział zadań i kompetencji pomiędzy kierownictwem starostwa, zadania i kompetencje poszczególnych wydziałów, referatów, biur i samodzielnych stanowisk oraz zakres upoważnień. Struktura organizacyjna jest aktualizowana w zależności od dokonywanych w planie i zakresie działania zmian.

Analogicznie, struktura organizacyjna jednostek powiatu została dostosowana do ich zakresu działania oraz wykonywanych przez nie zadań.

1.4. Delegowanie uprawnień

Wszyscy pracownicy starostwa posiadają imienne, potwierdzone swoim podpisem, zakresy obowiązków i odpowiedzialności, regulujące ich uprawnienia i obowiązki. Ponadto Starosta Gliwicki deleguje uprawnienia poprzez udzielanie pełnomocnictw i upoważnień kierownikom komórek organizacyjnych starostwa i kierownikom jednostek organizacyjnych

powiatu. Zakresy obowiązków i odpowiedzialności, upoważnienia oraz pełnomocnictwa przechowywane są w aktach osobowych pracowników.

Podobna sytuacja występuje w jednostkach powiatu. Tam również funkcjonują imienne zakresy obowiązków i odpowiedzialności pracowników, mówiące o ich obowiązkach i uprawnieniach, oraz upoważnienia i pełnomocnictwa, trafiające do akt pracowniczych.

2. CELE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

■ 2.1. Misja

Misja określa najważniejszy powód istnienia jednostki oraz najważniejszy cel w zakresie świadczenia usług dla obywateli. Tworząc misję, jednostka definiuje czym się chce zajmować, co chce oferować lub jak chce być postrzegana.

Misja starostwa: *„Profesjonalizm i zaangażowanie w realizację zadań publicznych, skuteczność zarządzania zasobami ludzkimi, pozytywne podejście do klienta oraz wysoka jakość obsługi, współpraca z mieszkańcami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi – to priorytety pracowników i władz Powiatu Gliwickiego w działaniu na rzecz jego rozwoju”.*

■ 2.2. Określanie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji

Cele i zadania powiatu gliwickiego i starostwa zostały określone w szczególności w następujących dokumentach:

- „Kierunki Strategicznego Rozwoju Powiatu Gliwickiego w perspektywie roku 2035”,
- Plan celów i zadań priorytetowych Starostwa Powiatowego w Gliwicach i Powiatu Gliwickiego na 2023 r.,
- wieloletnia prognoza finansowa Powiatu Gliwickiego na lata 2021-2024,
- uchwała budżetowa Powiatu Gliwickiego na 2023 r.,
- plan pracy Komisji Rady Powiatu Gliwickiego na 2023 r.

Powyższe dokumenty oraz zmiany w nich dokonywane podlegają zatwierdzeniu na podstawie odrębnych przepisów.

W kwestii wyznaczania celów i zadań priorytetowych dla komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Gliwicach i dla jednostek organizacyjnych powiatu gliwickiego, kierownicy każdej z komórek i jednostek, sporządzając Plan celów i zadań priorytetowych Starostwa Powiatowego w Gliwicach i Powiatu Gliwickiego na 2023 r., brali pod uwagę plan dochodów i wydatków budżetu powiatu gliwickiego na 2023 r. oraz dwie grupy celów powiatu gliwickiego: cele strategiczne i cele operacyjne, które zostały ujęte w dokumencie „Kierunki Strategicznego Rozwoju Powiatu Gliwickiego w perspektywie roku 2035”. Zatem planowane cele priorytetowe komórek i jednostek, wraz ze służącymi ich realizacji planowanymi zadaniami priorytetowymi, wynikały z reguły z wyznaczonych dla powiatu gliwickiego celów strategicznych i operacyjnych, i miały prowadzić do osiągnięcia celów strategicznych, będących kluczowymi dla powiatu.

Na 2023 r. komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Gliwicach i jednostki organizacyjne powiatu gliwickiego zaplanowały sumarycznie **105** zadań priorytetowych, mających im pomóc w osiągnięciu zaplanowanych celów priorytetowych i tym samym prowadzić do wypełniania celów strategicznych i operacyjnych powiatu. Spośród nich **93** zadania zrealizowano w całości, a **12** zadań zostało zrealizowanych częściowo. Nie było natomiast żadnych zadań nie zrealizowanych.

Z wykonania swoich planów każda z komórek i jednostek sporządziła roczne Sprawozdanie z realizacji planu celów i zadań priorytetowych za 2023 r. Na podstawie tych sprawozdań, Wydział Kontroli, Audytu i Zdrowia opracował całościowe Sprawozdanie z realizacji planu celów i zadań priorytetowych Starostwa Powiatowego w Gliwicach i Powiatu Gliwickiego za rok 2023.

2.3. Identyfikacja, analiza i ocena ryzyka oraz reakcja na ryzyko

Zarządzanie ryzykiem to zorganizowany proces identyfikacji i oceny ryzyka związanego z działalnością organizacji oraz podejmowania środków w celu jego minimalizacji lub kontrolowania. Owo zarządzanie polega na prowadzeniu skoordynowanych działań, podejmowanych zarówno przez kierownictwo jednostki, jak i jej pracowników, którzy identyfikując ryzyko i przeprowadzając jego analizę, określają adekwatne do danego ryzyka reakcje, zwiększając w ten sposób prawdopodobieństwo osiągnięcia celów i realizacji zadań.

Identyfikacja, analiza i ocena ryzyka dokonywana jest rzadziej niż raz w roku przez kierowników komórek organizacyjnych starostwa i kierowników jednostek organizacyjnych

powiatu w Arkuszu identyfikacji i oceny ryzyka Starostwa Powiatowego w Gliwicach i Powiatu Gliwickiego. W swoich przygotowanych na 2023 r. Arkuszach komórki i jednostki, identyfikując ryzyka, które towarzyszyły zaplanowanym przez nich zadaniom priorytetowym, służącym osiągnięciu zaplanowanych celów priorytetowych, oszacowały poziom istotności każdego z ryzyk, dokonując oceny ich wpływu na w/w cele i zadania, a także uwzględniając reakcję na dane ryzyko i mechanizmy kontrolne, w celu uniknięcia, zmniejszenia lub utrzymania ryzyka na niskim poziomie.

Oszacowanie poziomu istotności ryzyka, mającego wpływ na osiągnięcie wyznaczonych celów i zadań priorytetowych, to główne zadanie analizy poszczególnych ryzyk przez komórki starostwa i jednostki powiatu. Polega ono na wskazaniu prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka oraz skutków jakie dane ryzyko, w przypadku jego wystąpienia, może wywołać. Szacując poziom istotności ryzyka, następuje jego hierarchizacja, czyli ustalenie, czy dane ryzyko jest ryzykiem niskim, średnim, czy też wysokim, co jest określane na podstawie stosownych wytycznych. W przypadku ryzyka niskiego, jest to ryzyko akceptowalne, nie wymagające reakcji, jednak jego zaakceptowanie nie wyklucza konieczności jego monitorowania. Natomiast ryzyko średnie i wysokie to ryzyka nieakceptowalne, które wymagają podjęcia konkretnych działań zaradczych.

Informacje zawarte w Arkuszach identyfikacji i oceny ryzyka z komórek i jednostek zostały ujęte sumarycznie w Rejestrze ryzyk Starostwa Powiatowego w Gliwicach i Powiatu Gliwickiego na rok 2023, sporządzonym przez Wydział Kontroli, Audytu i Zdrowia.

Dla zaplanowanych na 2023 r. przez poszczególne komórki organizacyjne starostwa i jednostki organizacyjne powiatu celów i zadań priorytetowych zidentyfikowano **172** ryzyka, ustalając poziom istotności dla każdego z nich, w oparciu o prawdopodobieństwo i skutki wystąpienia danego ryzyka.

Po upływie roku natomiast komórki i jednostki przedłożyły Sprawozdania z zarządzania ryzykiem w 2023 r., porównując w nich planowany poziom istotności ryzyka z poziomem osiągniętym, przy określonej reakcji na dane ryzyko i zastosowanych mechanizmach kontrolnych. Poszczególne Sprawozdania stanowiły bazę do opracowania przez Wydział, Kontroli, Audytu i Zdrowia zbiorczego Sprawozdania z zarządzania ryzykiem w Starostwie Powiatowym w Gliwicach i Powiecie Gliwickim w 2023 r.

Wyniki tego porównania przedstawiały się następująco:

- na początku 2023 r. zidentyfikowano 106 ryzyk na niskim poziomie istotności oraz 61 ryzyk na poziomie średnim i 5 ryzyk na poziomie wysokim,

- na koniec 2023 r. niski poziom osiągnęło 125 ryzyk, na poziomie średnim były 44 ryzyka, a 3 ryzyka osiągnęły poziom wysoki.

Na podstawie powyższej rocznej analizy zarządzania ryzykiem ustalono, iż w większości przypadków udało się bądź obniżyć poziom istotności ryzyka z nieakceptowalnego (wysokiego i średniego) na akceptowalne (niskie), bądź pozostać na poziomie ryzyka akceptowalnego. Było to możliwe dzięki zastosowaniu odpowiednich mechanizmów kontrolnych oraz podjęciu właściwych reakcji na dane ryzyko. Niektóre z ryzyk natomiast, pomimo podjęcia różnych prób reakcji czy mechanizmów kontrolnych nadal pozostały, na koniec 2023 r., na poziomie nieakceptowalnym, czyli średnim lub wysokim, lub doszło do zwiększenia poziomu niektórych z nich, ale były to sytuacje sporadyczne.

3. MECHANIZMY KONTROLI

3.1. Dokumentowanie systemu kontroli zarządczej

W systemie kontroli zarządczej komórek starostwa i jednostek powiatu, w celu zmniejszenia prawdopodobieństwa i skutków wystąpienia danego ryzyka w przypadku zaplanowanych celów i zadań priorytetowych, w stosunku do wszystkich zidentyfikowanych ryzyk stosowane są mechanizmy kontrolne. Mechanizmy kontroli są wbudowane w cykl działalności jednostki, stanowią część jej kultury organizacyjnej, obejmują występujące i funkcjonujące w komórkach organizacyjnych starostwa oraz w jednostkach organizacyjnych powiatu procedury, zarządzenia, regulaminy, polityki, instrukcje, standardy itp., których zadaniem jest minimalizacja negatywnego oddziaływania ryzyka na jednostkę.

W ramach systemu kontroli zarządczej kierownicy komórek/jednostek organizacyjnych są zobowiązani do sporządzania i sporządzają wymagane dokumenty, w oparciu o przekazane im wzory.

3.2. System ochrony sygnalistów

Zarówno w starostwie, jak i w tych jednostkach powiatu, których ten obowiązek dotyczy, funkcjonuje system ochrony sygnalistów. W ramach tego systemu wprowadzono odpowiednie mechanizmy w celu ich ochrony oraz – w przypadku starostwa – regulamin

dot. przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych oraz podejmowania działań następnych. Z niniejszym regulaminem zapoznała się zarówno kadra kierownicza, jak i pracownicy.

3.3. Nadzór i ciągłość działalności

Kadra kierownicza różnego szczebla w komórkach organizacyjnych starostwa i jednostkach organizacyjnych powiatu sprawuje odpowiedni nadzór nad realizacją zadań przez pracowników poszczególnych komórek/jednostek oraz dba o dostępność zarządzeń wewnętrznych w wymaganym przez nich zakresie

Starostwo oraz jednostki powiatu posiadają procedury, które służą utrzymaniu ciągłości ich działalności, polegające w szczególności na możliwości delegowania uprawnień, sformalizowaniu obiegu dokumentów poprzez stosowanie instrukcji kancelaryjnej, podziale kompetencji kierowniczych oraz systemie zastępstw, mającym odzwierciedlenie w opisach stanowisk, zakresach czynności, innych dokumentach.

3.4. Ochrona zasobów oraz mechanizmy kontroli dot. operacji finansowych i gospodarczych, i systemów informatycznych

Zasoby starostwa i jednostek powiatu, w szczególności systemy, informacje i wizerunek są chronione i właściwie wykorzystywane. Za ochronę zasobów odpowiadają zarówno osoby zarządzające, jak i pracownicy.

W komórkach starostwa i jednostkach powiatu istnieją ponadto plany awaryjne na wypadek wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych (np. pożar, zamach itp.), znane i kadrze kierowniczej, i pracownikom.

Starostwo posiada szczegółowe mechanizmy kontroli dotyczące przeprowadzania operacji finansowych i gospodarczych, w tym: zakładowy plan kont oraz dokumentację przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, instrukcję kontroli i obiegu dokumentów finansowo-księgowych, instrukcję prowadzenia gospodarki kasowej, instrukcję dotyczącą ewidencji i kontroli druków ścisłego zachowania, regulamin udzielania zamówień publicznych, opisane jako procedury wewnętrzne. Podobnie w przypadku jednostek powiatu, operacje finansowe i gospodarcze są w każdej z nich odpowiednio rejestrowane i dokumentowane, a istniejące mechanizmy zapewniają, iż operacje finansowe są zatwierdzane przez kierownika jednostki lub osobę upoważnioną.

W starostwie i jednostkach powiatu funkcjonują również procedury bezpieczeństwa danych i zarządzania systemem informatycznym oraz procedury ochrony informacji i systemów informatycznych, mające na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa informacji przetwarzanych zarówno w formie papierowej, jak i w systemach informatycznych starostwa oraz poszczególnych jednostek powiatu, a także zasady fizycznego zabezpieczenia sprzętu informatycznego.

4. INFORMACJA I KOMUNIKACJA

4.1. Bieżąca informacja

System komunikacji w starostwie i jednostkach powiatowych służy realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

Bieżąca informacja jest aktualna, rzetelna, kompletna i zrozumiała, a jednocześnie pomocna w podejmowaniu właściwych decyzji, w tym również finansowych. Zarówno kierownicy komórek organizacyjnych starostwa oraz jednostek organizacyjnych powiatu, jak i ich pracownicy mają zapewniony dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań.

4.2. Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna

Istniejący w starostwie oraz jednostkach powiatu system przekazywania informacji zapewnia osobom zarządzającym i pracownikom otrzymywanie informacji w odpowiedniej formie i czasie. W przypadku poszczególnych komórek starostwa, komunikacja w ramach danej komórki, pomiędzy pracownikami, przebiega we właściwy sposób. Podobnie przebiega komunikacja pomiędzy poszczególnymi komórkami. Na uwagę zasługuje tu jednak fakt, iż na podstawie przeprowadzonej samooceny standardów kontroli zarządczej za 2023 r. zauważono, że w grupie standardów *Informacja i Komunikacja* znalazło się najwięcej odpowiedzi oceniających komunikację pomiędzy komórkami starostwa na poziomie minimalnym. Podobna sytuacja miała miejsce również w 2022 r. Jednak w porównaniu z nim, w 2023 r. liczba tego typu odpowiedzi zmalała, co pozwala nam sądzić, iż komunikacja ta uległa poprawie.

Natomiast w jednostkach powiatu komunikacja wewnątrz poszczególnych podmiotów przebiega bez żadnych przeszkód.

System komunikacji zewnętrznej w komórkach i jednostkach, czyli komunikacja z podmiotami zewnętrznymi i z mieszkańcami powiatu, zarówno w starostwie, jak i w jednostkach powiatu, funkcjonuje również na dobrym poziomie, dając jednocześnie mieszkańcom powiatu łatwy dostęp do informacji. W starostwie jest to możliwe dzięki określeniu zasad udostępniania informacji publicznej, zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie, czy poprzez zamieszczanie wiadomości na stronie internetowej powiatu, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz miejscach zwyczajowo przyjętych.

Wszystko to ma wpływ na osiągnięcie celów i realizację zadań w starostwie i jednostkach powiatu.

5. MONITOROWANIE I OCENA

5.1. Monitorowanie systemu kontroli zarządczej i samoocena

Monitoring jest procesem bieżącej oceny jakości działania systemu kontroli zarządczej. Kierownicy komórek organizacyjnych starostwa oraz jednostek organizacyjnych powiatu, w ramach wykonywania swoich obowiązków, starają się monitorować funkcjonowanie kontroli zarządczej i jej elementów, a zidentyfikowane problemy są przez nich rozwiązywane na bieżąco.

W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania kontroli zarządczej w komórkach starostwa oraz jednostkach powiatu, co najmniej raz w roku przeprowadzana jest za pomocą kwestionariuszy ankiet samoocena kontroli zarządczej. Zatem i w 2023 r. kierownicy komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz kierownicy jednostek organizacyjnych powiatu gliwickiego dokonali tejże samooceny w zarządzanych przez siebie komórkach/jednostkach. Pytania znajdujące się w kwestionariuszach ankiet zostały opracowane na podstawie wytycznych zawartych w standardach kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, obejmując następujące grupy standardów: środowisko wewnętrzne, cele i zarządzanie ryzykiem, mechanizmy kontroli, informację i komunikację oraz monitorowanie i ocenę. Odpowiedzi na pytania miały za zadanie wskazać, jaki jest w komórkach starostwa i jednostkach powiatu stopień realizacji standardów kontroli zarządczej występujących w powyższych grupach oraz ocenić wiedzę na temat kontroli zarządczej w w/w komórkach i jednostkach. Po przeprowadzonej analizie stwierdzono, iż odpowiedzi w większości wskazywały na bardzo dobry lub dobry stopień realizacji

standardów kontroli zarządczej. Podobnie było w przypadku wiedzy na temat kontroli zarządczej. Ona również została w większości oceniona jako dobra lub bardzo dobra.

Wyniki przeprowadzonej samooceny zostały zawarte w sporządzonym przez Wydział Kontroli, Audytu i Zdrowia Sprawozdaniu z przeprowadzenia samooceny kontroli zarządczej w Starostwie Powiatowym w Gliwicach oraz w jednostkach organizacyjnych Powiatu Gliwickiego w 2023 r.

5.2. Kontrole i audyty wewnętrzne i zewnętrzne oraz uzyskanie zapewnienia o stanie kontroli zarządczej

Ocena realizacji celów i zadań komórek starostwa oraz jednostek powiatu odbywa się poprzez kontrole i audyty wewnętrzne, które realizuje Wydział Kontroli, Audytu i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz Audytor Wewnętrzny, a także poprzez kontrole zewnętrzne.

W Planie Kontroli na 2023 r., dotyczącym kontroli wewnętrznych, zatwierdzonym przez Zarząd Powiatu Gliwickiego, zaplanowano 21 kontroli, a zostało ich przeprowadzonych łącznie 22, w tym w komórkach organizacyjnych starostwa: 1, w jednostkach organizacyjnych powiatu: 13, a w jednostkach dotowanych przez powiat: 8.

Z kolei w ramach Planu Audytu na 2023 r., zatwierdzonego przez Zarząd Powiatu Gliwickiego, zaplanowano i zrealizowano 2 audyty, które miały miejsce w komórkach organizacyjnych starostwa. Zatem obydwa Plany zostały w pełni zrealizowane.

Ponadto, w 2023 r. rozpoczęła się 1 kontrola zewnętrzna, którą jest kontrola Wojewody Śląskiego dot. zadań związanych z gospodarką nieruchomościami Skarbu Państwa.

Jednocześnie próbowano ustalić, czy w komórkach starostwa i jednostkach powiatu wyniki kontroli i audytów wewnętrznych oraz kontroli zewnętrznych są analizowane, a ich zalecenia wdrażane i czy jest to wykorzystywane w procesie usprawniania funkcjonowania tych komórek i jednostek, co zostało przez nie potwierdzone.

Natomiast w temacie uzyskania zapewnienia o stanie kontroli zarządczej, przeanalizowano kwestię znajomości standardów kontroli zarządczej w komórkach starostwa i jednostkach powiatu oraz właściwego wdrażania tych standardów, uzyskując zapewnienie o odpowiedniej znajomości i właściwym wdrażaniu tychże standardów.

Ponadto próbowano rozpoznać, czy system kontroli zarządczej w komórkach i jednostkach jest na bieżąco monitorowany i czy kadra kierownicza organizuje spotkania

z pracownikami, podczas których omawiane są istotne problemy i ryzyka dotyczące realizacji celów i zadań danej komórki czy jednostki oraz słabości kontroli zarządczej w komórkach i jednostkach. W sferze zainteresowań znalazła się również kwestia wpływu okresowej samooceny funkcjonowania kontroli zarządczej w komórkach starostwa i jednostkach powiatu na wprowadzanie usprawnień w ich działaniu.

Ocena realizacji powyższych zagadnień pokazała, że w zdecydowanej większości odbywa się to na dobrym lub bardzo dobrym poziomie.

Wartym podkreślenia jest w tym miejscu fakt zainicjowania i przeprowadzenia w 2023 r. przez Wydział Kontroli, Audytu i Zdrowia, będącego koordynatorem funkcjonowania kontroli zarządczej w starostwie i jednostkach powiatu, przy współudziale Sekretarza Powiatu Gliwickiego, sprawującego nadzór nad tym procesem, szkolenia dla kierowników komórek organizacyjnych starostwa oraz kierowników jednostek organizacyjnych powiatu z zakresu zagadnień związanych z kontrolą zarządczą w jednostkach samorządu terytorialnego, pogłębiającego znajomość tego tematu.

Reasumując, w 2023 r. adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza w Starostwie Powiatowym w Gliwicach oraz w jednostkach organizacyjnych powiatu gliwickiego, w oparciu o informacje i ocenę: realizacji celów i zadań priorytetowych w starostwie i jednostkach powiatu, procesu zarządzania ryzykiem, samooceny systemu kontroli zarządczej, uwzględniającej standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, audytu wewnętrznego oraz kontroli wewnętrznej i zewnętrznej w tych podmiotach, funkcjonowała w stopniu wystarczającym, na dobrym poziomie. Działalność starostwa i jednostek powiatu w 2023 r. była zgodna z obowiązującymi przepisami prawa, a poszczególne komórki starostwa i jednostki powiatu w prawidłowy sposób wypełniały swoje obowiązki. Prowadzone przez nie działania były zgodne z praktyką przyjętą w sektorze finansów publicznych, zapewniając prawidłowe funkcjonowanie Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz jednostek powiatu gliwickiego.

WICESTAROSTA GLIWICKI

Paweł Bryła

INSPEKTOR

mgr Jolanta Zalewska

NACZELNIK

Wydziału Kontroli, Audytu
i Zdrowia

mgr Zbigniew Włócek